

Мамо, а шоколадът поскъпна ли? Какво е инфлация?

Новини | Общество | на 21.03.2023 07:00 | от Рая Лечева

Защо говорим за това?

Сигурно понякога чуваш възрастните да се оплакват, че нещо е поскъпнало. Ако всичко поскъпва, тогава говорим за инфлация. Това се случва сега. Какво значи инфлация и дали те засяга?

Звучи забавно да те пратят да пазаруваш. Имаш пари в портмонето, избираш стоките и ги слагаш в количката. Възрастните са ти казали кое колко трябва да струва.

Ами ако нещата са се променили? Ами ако на касата се окаже, че парите не стигат?

Това е проблем не само за децата. Когато стоките поскъпват, възрастните вече не могат да купуват същите неща със същата заплата. Тогава говорим за инфлация.

Хубаво е да получаваш заплата! Не трябва да молиш някого за джобни, можеш да си купиш всичко на света... е, почти всичко.

Понякога обаче възникват непредвидени обстоятелства. Някои стоки започват да стават по-скъпи, а заплатата остава същата. Всъщност постоянно се случва дадена стока да поскъпне или поевтинее - това си го решава фирмата, която я произвежда. Обичайно не е проблем - ако една марка шоколад е поскъпнала, ще си купиш друга!

Понякога обаче поскъпва всичко накуп. Това се нарича инфлация.

Защо се случва така? Инфлацията може да се получи, когато някоя стока се търси, а от нея няма достатъчно много. Такава стока се нарича дефицитна.

И това може да се случи не само със стоките в супермаркета, а и с неща като бензина или газта. Или пък електрическият ток. Хората използват много от тези ресурси, а те се произвеждат трудно. И цената им расте.

Фабриците също ползват електрически ток. Когато той поскъпне, на тях им излиза по-скъпо да произвеждат стоките, които използват всеки ден. Затова и вдигат цените.

Когато парите станат само хартийки

Когато има инфлация, парите започват да губят стойност. Тогава спестяванията също могат да се обезценят. Това вече се е случвало в България през 90-те. През зимата на 1996 година имаше дори хиперинфлация! Ако забравиш да купиш хляб сутринта, вечерта можеше да е двойно по-скъп. Можеш ли да си представиш - ако искаш да обмениш заплатата си в долари, един долар струваше 3000 лева! Средната заплата беше паднала до около 5 долара - днес това са към 8 лева. Разпитай родителите си, може би си спомнят за онова време.

Имаше протести, а след това и реформи. Новото правителство на България въвежда "валутен борд" - нещо като съвет, който да контролира строго как се управляват парите. Стойността на лева беше обвързана с тази на тогавашната германска валута, марката. Когато Германия прие еврото, левът беше обвързан с него. Затова от много години едно евро е приблизително два лева.

В момента обаче инфлация има в цяла Европа, не само в България. Дължи се на недостига на материали, на енергия, на хора, които да работят в заводите.

Това води до повишаване на цените на стоките и услугите. Хората трябва да плащат повече пари за нещата, които купуват. Този процес засяга всички хора, като повишава разходите за живот. Това е цената за заплащане на ежедневни вещи като жилище, храна и транспорт.

Какво да правим - да инвестираме в нещо ценно

Можем да помислим кои от нещата, които купуваме обикновено, наистина ни трябва. Ако можем да определим кои са прищявка, можем и да спестим една част. По-разумно ще е обаче да купим със спестеното нещо, което ще продължи да има висока и дори по-висока стойност. Това се нарича инвестиция. Някои специалисти казват, че сега е време да се инвестира в имот, в земя или злато.

Важна мярка е да се увеличават заплатите, за да могат хората да си позволят повече неща. Държавата може да намали някои данъци, за да помогне на гражданите. И ето така може да се справим с инфлацията. 2021 година е с голяма инфлация.

Хубавото е, че нямаме голямо обедняване, т.е. заплатите растат по-бързо от вдигането на цените, коментират икономисти. Все още ще има пари за шоколад, дори и да е с няколко стотинки по-скъп.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
</book/1729-mamo-a-shokoladat-poskapna-li-kakvo-e-inflatsiya>

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

